

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ  
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»**

Навчально-методичною радою ІДГУ  
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.  
Голова НМР Н. М. Кольцун

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ТЕКСТУ (НІМЕЦЬКА МОВА)**

освітній ступінь магістр  
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка  
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))  
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: мова і література (німецька)  
спеціалізація (код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова  
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

**ПОГОДЖЕНО:**

Гарант освітньо-професійної програми

Н. Б. Головіна

*(підпис, ініціали, прізвище)*

**РЕКОМЕНДОВАНО:**

кафедрою романо-германської філології

протокол № 5 від 21.12.2018

Завідувач кафедри

*В. Ф. Радкіна*

*(підпис, ініціали, прізвище)*

**ПОГОДЖЕНО:**

Голова науково-методичної ради факультету

іноземних мов *О. Р. Четверікова*

*(підпис, ініціали, прізвище)*

**Розробник програми:**

Головіна Наталія Борисівна, кандидат  
філологічних наук, доцент.

**Рецензент програми:**

Шавловська Тетяна Сергіївна, кандидат  
філологічних наук, доцент.

## 1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	10	-
Модуль: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 2-3	Семінарські заняття:	
	22	-
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 2 - самостійна робота: 6	Консультації:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
	-	-
Мова навчання: німецька, українська	Самостійна робота:	
	88	-

## 2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

**Предмет** вивчення навчальної дисципліни: правила, принципи, методи та сучасні технології інтерпретації німецькомовного тексту, вивчення спільних та відмінних рис текстів різних типів та визначення лінгвостилістичних особливостей тексту німецького художнього твору.

**Метою** вивчення дисципліни є: надання оптимального обсягу філологічних знань, необхідних для повноцінного аналізу та інтерпретації художніх текстів на уроках німецької мови в загальноосвітній школі, розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу в німецькому художньому творі; удосконалення навичок та вмій магістрантів вірно розуміти, аналізувати та інтерпретувати різні типи текстів у філологічному та лінгвостилістичному вимірах.

**Передумови** для вивчення дисципліни: «Література Німеччини», «Теорія німецької мови», «Актуальні питання германської філології», «Сучасний німецький дискурс».

**Міждисциплінарні зв'язки.** «Аналітичне читання», «Особливості реферування різножанрових німецькомовних текстів», «Лінгвістичний аналіз тексту»

## 3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання основних категорій та термінів інтерпретації, рівнів актуалізації мовних одиниць в тексті, характерних ознак художнього тексту в царині жанру, стилю, авторської стилістики, тощо; сучасних підходів до витлумачення текстів, стратегій читання; основних параметрів інтерпретації тексту щодо його парадигматичної, синтагматичної, семантичної та прагматичної організації.
2. Уміння здійснювати інтерпретацію короткого оповідання у відповідності до програмних вимог, з виділенням фонографічного, морфемного, лексичного та синтаксичного рівнів актуалізації тексту, типу оповіді, стилістичного статусу тексту, його часо-просторових характеристик, фрагментації та інтеграції тексту, його сильних позицій, авторського задуму тощо.

3. Здатність аналізувати відношення автора до героя; визначати літературний напрям і новаторство авторських концепцій, функції заголовка, епіграфа, розділових знаків, різного роду виділень; членувати художній текст з погляду змістово-фактуальної інформації, представленої в ньому; коментувати мовні знаки німецької культури (стійкі семантико-асоціативні образи) з опорою на художній текст і додаткову літературу.
4. Комунікація: стійке володіння навичками спілкування німецькою мовою з мотивованим використанням ефективних стратегій і тактик професійної комунікації.
5. Автономність та відповідальність: здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності.

#### 4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Інтерпретація тексту: предмет вивчення, походження, основні проблеми та категорії.	6	2	4	-	-	-	18							
2.	Обсяг, класифікація та типи текстів. Композиція як взаємодія внутрішніх та зовнішніх частин тексту. Загальна характеристика художніх текстів. Художні тексти і їх типи.	8	2	6	-	-	-	18							
3.	Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Фонографічний та морфемний рівні.	6	2	4	-	-	-	16							
4.	Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Лексичний рівень.	6	2	4	-	-	-	16							
5.	Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Синтаксичний рівень.	6	2	4	-	-	-	16							
<b>Проміжний контроль</b>								4							
<b>Разом:</b>		32	10	22				88							

## 5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

*Тема 1. Інтерпретація тексту: предмет вивчення, походження, основні проблеми та категорії.*

Вступ. Основні поняття курсу. Текст як предмет лінгвістичного аналізу. Предмет, об'єкт інтерпретації тексту. Завдання курсу та його місце в циклі лінгвістичних дисциплін. Текст як предмет лінгвістичного аналізу.

*Тема 2. Обсяг, класифікація та типи текстів. Композиція як взаємодія внутрішніх та зовнішніх частин тексту. Загальна характеристика художніх текстів. Художні тексти і їх типи.*

Текст як комунікативна одиниця, елементи його когезії, когеренції, завершеності; основні ознаки інтерпретативної спільноти; конститутивні елементи в рамках тріади “світ автора” – “світ тексту” – “світ читача”; основні ознаки художності тексту.

*Тема 3. Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Фонографічний та морфемний рівні.*

Звукова теорія та інтерпретація тексту, поняття звукопису, звуконаслідування та звукового символізму. Графон та його роль в художньому тексті. Графічні засоби актуалізації стилістики тексту. Стилiстичні функції словотвору.

*Тема 4. Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Лексичний рівень.*

Поняття високочастотної зони словника та синсемантичної лексики. Стилiстичні функції власних назв, апелятивної лексики, похідних слів, лексики іншомовного походження, фразеологічних одиниць.

*Тема 5. Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Синтаксичний рівень.*

Основні одиниці синтаксичного рівня. Параметри речення та їх стилістична функція. Співвідношення довжини та структури речення в художньому тексті. Засоби вираження інтонації в тексті художнього твору.

### 5.2. Тематика семінарських занять.

*Тема 1. Інтерпретація тексту: предмет вивчення, походження, основні проблеми та категорії.*

*Тема 2. Обсяг, класифікація та типи текстів. Композиція як взаємодія внутрішніх та зовнішніх частин тексту. Загальна характеристика художніх текстів. Художні тексти і їх типи.*

*Тема 3. Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Фонографічний та морфемний рівні.*

*Тема 4. Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Лексичний рівень.*

*Тема 5. Рівні актуалізації мовних одиниць у художньому тексті. Синтаксичний рівень.*

### 5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до лекційних та семінарських занять	20	конспект, усна (письмова) відповідь на практичному занятті; переклад тексту та його аналіз.
2.	Робота з автентичним текстом художнього твору:		
	- підготовка бібліографічної довідки про автора твору;	8	доповіді, есе
	- визначення жанру твору та його	7	есе, виконані завдання

	загальна характеристика; - архітектоніка тексту та його структурний аналіз; - мета, предмет, перспектива тексту; - лінгвостилістичний аналіз тексту (за схемою); - інтерпретація художнього твору.	7 8 10 10	структурний аналіз тексту виконані завдання лінгвостилістичний аналіз тексту інтерпретація тексту
3.	Опрацювання наукової літератури з тематики курсу.	18	доповідь, дискусія, презентація.
	<b>Разом</b>	88	

### **Перелік текстів для здійснення лінгвостилістичного аналізу та інтерпретації:**

1. H.Böll „Anekdote zur Senkung der Arbeitsmoral“
2. W. Borchert „Die Krähen fliegen abends nach Hause“
3. F. Kafka „Heimkehr“
4. E.M.Remarque. „Im Westen nichts Neues“ (Auszug).
5. U.Plenzdorf. „Die neuen Leiden des jungen W.“ (2)
6. H. Hesse „Aus Kinderzeiten“ (Auszug).
7. Th. Fontane „Kahnfahrt durch den Spreewald“
8. Ch. Wolf „Der geteilte Himmel“
9. Peter Bichsel „Die Tochter“
10. M. Mai „Eine schöne Geschichte“
11. T. Mann „Tristan (1)“ (Auszug).
12. T. Mann „Tonio Kröger“ (Auszug).
13. W. Borchert „Das Brot“
14. S. Lenz „Die Nacht im Hotel“
15. E. Kreuder „Luigi und der grüne Seesack“
16. B. Brecht „Wenn die Menschen Haifische wären“
17. K. Kusenberg „Mal was anderes“
18. W. Borchert „Die drei dunklen Könige“
19. H.Hesse „Märchen vom Korbstuhl“
20. W. Kauer „Der Fischer“
21. P. Sichrovsky „Ein Vater, 36“
22. J. Moosdorf „Die Freundinnen“
23. Alfred Andersch „Die Rote“ (Auszug).

### **6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

- 6.1. *Форми поточного контролю: усне опитування на семінарських заняттях, індивідуальне опитування, само- та взаємоконтроль.*
- 6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.*
- 6.3. *Форми підсумкового контролю: залік.*

### **7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою та першоджерелами, а також якість підготовки звітної інформації та її презентації.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два питання: теоретичне та практичне, відповіді на які дають можливість оцінити рівень володіння

теоретичним матеріалом та ступінь засвоєння практичних навичок інтерпретації тексту німецького художнього твору.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Проаналізуйте сучасні підходи науковців щодо аналізу змістової, смислової сторони літературного твору на різних його структурних рівнях через співвіднесення з цілістю вищого порядку.
2. Здійсніть інтерпретацію та лінгвістичний аналіз уривка роману Т. Манна "Buddenbrooks".

## 8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

### 8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки.

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

### Схема розподілу балів

<b>Максимальна кількість балів</b>	<b>70 балів</b> (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	<b>30 балів</b> (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
<b>Мінімальний пороговий рівень</b>	<b>35 балів</b> (поточний контроль)	<b>16 балів</b> (проміжний контроль)

### 8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
<b>5 балів</b>	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
<b>4 бали</b>	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
<b>3 бали</b>	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

<b>2 бали</b>	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
<b>1 бал</b>	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
<b>0 балів</b>	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

### 8.3. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

### 8.4. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

## **9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

## **10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

### 10.1. Основні джерела

1. Домашнев А. И. Интерпретация художественного текста / А. И. Домашнев, И. П. Шишкина, Е. А. Гончарова. – М.: Просвещение, 1989. – 205 с.
2. Іваненко С. М. Linguostilistische Textinterpretation / С. М. Іваненко, А. К. Карпусь. – К.: КДЛУ, 1998. – 175 с.
3. Кухаренко В. А. Интерпретация текста / В. А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 261 с.
4. Науменко А. М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) / А. М. Науменко. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 416 с.
5. Beutin Wolfgang u. a.: Deutsche Literaturgeschichte: von den Anfängen bis zur Gegenwart / Wolfgang Beutin u. a. - Stuttgart: Metzler, 1994. – 627 S.
6. Die Digitale Bibliothek der deutschen Literatur und Philosophie. Sonderband: Meisterwerke deutscher Dichter und Denker. Berlin, DIRECTMEDIA Publishing GmbH, 2000.
7. Engel U. Deutsche Grammatik / U. Engel. – Heidelberg: Julios Groos Verlag, 1988. – 386 S.
8. Fischer-Kania, Sabine: Glossar literaturwissenschaftlicher Grundbegriffe / Sabine Fischer-Kania. – Kasan: Pädagogische Universität, 1998. – 102 S.
9. Hermes E. Arbeit an Texten. Texte studieren, verstehen und verfassen / E. Hermes. – Stuttgart: Klett, 1983. – 141 S.
10. Hermes E. Analyse und Interpretation erzählender Prosa / E. Hermes. – Stuttgart. Düsseldorf Leipzig: Ernst Klett Verlag, 1999. – 125 S.
11. Kleines Lexikon literarischer Grundbegriffe. – München: Fink, 1992.
12. Hermes E. Analyse und Interpretation erzählender Prosa / E. Hermes. – Stuttgart. Düsseldorf Leipzig: Ernst Klett Verlag, 1999. – 125 S.



13. Metzler-Literatur-Lexikon: Begriffe und Definitionen. Hg. von Günther u. Irmgard Schweikle. – Stuttgart: Metzler, 1990. – 623 S.
14. Riesel E. Theorie und Praxis der linguostilistischen Textinterpretation. – Elise Riesel. – Moskau: Hochschule, 1974. – 184 S.
15. Schischkina I. P. Analytisches Lesen / I. P. Schischkina, O. A. Smoljan. – Leningrad: Prosveschenije, 1979. – 220 S.
16. Riesel E. G. Deutsche Stilistik / E. G. Riesel, E. I. Schendels. – M.: Verlag Hochschule, 1975. – 315 S.
17. Wasbuzkaja K. G. Analytisches Lesen. / K. G. Wasbuzkaja, N. L. Giltschenok. – Leningrad: Prosveschenije, 1980. – 188 S.

#### *10.2. Допоміжні джерела*

1. Богатырёва Н. А. Стилистика современного немецкого языка. = Stilistik der deutschen Gegenwartssprache / Н. А. Богатырёва, Л. А. Норина. – М.: АКАДЕМИЯ, 2005. – 336 с.
2. Москальская О. И. Грамматика текста / О. И. Москальская. – М.: Высшая школа, 1981. – 184 с.
3. Brinker K. Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden / K. Brinker. – Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2003. – 401 S.
4. Brinker K. Textlinguistik [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.hispanoteca.eu/LexikonderLinguistikTEXTLINGUISTIKnachKlausBrinker.htm>. – Заголовок з екрану.
5. Fix U. Zur Kulturspezifik von Textsorten, 2. Aufl / U. Fix, S. Habscheid. – Tübingen: Staffenburg Verlag, 2007. – 346 S.
6. Fleischer W. Das literarische Werk als Gegenstand linguistischer Forschung / W. Fleischer. – Berlin: Hueber Verlag, 1978. – 278 S.

ІНТЕРНЕТ-ресурси: <http://old.kpfu.ru/f10/publications/2007/AN1.pdf>